

Ο ΝΙΤΣΕ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΤΟ (του Μαξ Χορκχάιμερ)

Ο Νίτσε χλεύασε τον χριστιανισμό, επειδή τα ιδεώδη που ξεπηδούσαν από την ανημποριά. Την ανθρωπιά, τη δικαιοσύνη, την πραότητα, όλα αυτά τα διαστρέβλωσαν οι αδύναμοι αναγκαστικά σε αρετές, επειδή δεν μπορούσαν να πάρουν εκδίκηση, ακόμη καλύτερα, επειδή φάνηκαν πολύ δειλοί για να πάρουν εκδίκηση.

Ο Νίτσε περιφρονεί τις μάζες, θέλει όμως να τις διατηρήσει ως τέτοιες. Θέλει να εξακολουθούν να υπάρχουν η αδυναμία, η δειλία, η υπακοή, έτσι ώστε να κερδίσει χώρο για την εκτροφή των ουτοπικών αριστοκρατών του.

Την τήβεννο αυτών πρέπει φυσικά να τη ράβουν άλλοι, για να μην περιπλανιούνται σαν αλήτες διότι, αν δεν μπορούσαν να ζήσουν από τον ιδρώτα των μαζών, θα έπρεπε να δουλεύουν οι ίδιοι τις μηχανές. Εδώ σιωπούν από μόνοι τους οι διθύραμβοι του Διονύσου.

Στην πραγματικότητα, ο Νίτσε είναι πολύ ευχαριστημένος που υπάρχουν μάζες, πουθενά δεν φαίνεται ως πραγματικός αντίπαλος ενός συστήματος που στηρίζεται στην εκμετάλλευση και την αθλιότητα. Ως εκ τούτου, όσο δίκαιο και ωφέλιμο θεωρεί τον μαρασμό των χαρισμάτων των ανθρώπων υπό συνθήκες αθλιότητας, άλλο τόσο υποστηρίζει το ξεδίπλωμα των χαρισμάτων αυτών στον «υπεράνθρωπο».

Οι σκοποί του Νίτσε δεν είναι σκοποί του προλεταριάτου. Το προλεταριάτο όμως μπορεί να παρατηρήσει ότι η ηθική, την οποία

του συνιστά ο Νίτσε, να είναι δηλαδή ανεκτικό, είναι απλώς παραπλάνηση γι' αυτό τον «**φιλόσοφο της άρχουσας τάξης**». Ο ίδιος διδάσκει στις μάζες, που μόνον ο φόβος τις κρατάει, να συντρίψουν αυτό τον μηχανισμό. Όταν το καταλάβουν αυτό πραγματικά, τότε ακόμη και ο Νίτσε μπορεί να συμβάλλει στο να μετατραπεί η εξέγερση των δούλων στην ηθική σε προλεταριακή πράξη.

N. Love, R. Kuenzli, A. Schrifft "Ο Νίτσε και η πολιτική – Ολοκληρωτισμός ή δημοκρατία;", σελ. 215

Μετάφραση: Ζήσης Σαρίκας,

Εκδ. Βάνιας, 2008